

Referat bestyrelsesmøde 3. juni 2025

Dok. nr.

Udarbejdet af: CNI

VandCenter Syd Holding as cvr.nr. 34081204
VandCenter Syd as cvr.nr. 17414003
VandCenter Syd Service ApS cvr.nr. 32305601

Mødedato: 3. juni 2024

Tidspunkt: Kl. 13.00 – 16.00. Der serveres smørrebrød ved mødets start.

Sted: Maskinhuset, Vandværksvej 7, 5000 Odense C

Indkaldte:

Formand Niclas Turan Kandemir
Næstformand Carsten Sørensen
Henning Leth
Anders Thingholm
Birgitte Mogensen
Tina Otterstrøm Jensen - afbud
Line Faxøe Enghave Lauridsen
Carsten Hammer - afbud
Jesper Olkjær Edlefsen - afbud
Claus Winther
Kenneth Rong-Petersson

Direktør Mads Leth
Vicedirektør Andreas Bassett
Områdechef Maria Bønløkke
Forretningskonsulent Karen Astrid Wegener – referent - afbud
Procesleder Christina Nielsen – referent

Grundvandsspecialist Anne Esbjørn samt Arbejdsmiljø- og vandkvalitetschef Finn Møllerup deltog under punkt 3.

1. Godkendelse af dagsorden v/ Niclas Turan Kandemir
Dagsorden godkendt.
2. Meddelelser fra formanden v/ Niclas Turan Kandemir

Orientering om aktuelle politiske emner i Odense Kommune med relevans for VandCenter Syd:

- Der drøftes ny forvaltningsstruktur efter 31/12-2025. Klima- og Miljøforvaltningen fortsætter som hidtil og dermed forventes ny struktur ikke at påvirke VandCenter Syd.
- De Grønne Treparts forhandlinger er fortsat i den indledende fase.
- Klima- og Miljøforvaltningen har taget prøver fra vandløbet Everrenden i det nordlige Odense, hvor VandCenter Syd har gennemført et regnvandsprojekt der forbedrer forholdene. Resultatet af prøverne var gode og bekræfter, at de samlede indsatser i området har virket efter hensigten.

3. Drikkevandskvalitet v/Grundvandsspecialist Anne Esbjørn og Arbejdsmiljø- og vandkvalitetschef Finn Møllerup

Bilag: Ingen bilag

Baggrund: På forespørgsel af Henning Leth vil Anne Esbjørn og Finn Møllerup give en status på hvordan VandCenter Syd arbejder med kvaliteten af vores drikkevand i forhold til fx PFAS, PFOS, PFOA og pesticider mv. I den sammenhæng vil der blive redegjort for hvad vi konkret kæmper med nu samt afhjælpende foranstaltninger. Hvilke fremtidige trusler ser vi for os, og hvad gør vi i den anledning. Er der nogle stramninger på vej lovgivningsmæssigt og strategimæssigt og hvordan forholder vi os til den nyligt vedtagne Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Anne og Finn gav bestyrelsen en status på arbejdet med grundvandsbeskyttelse og drikkevandskvalitet. Rent drikkevand er ikke længere en selvfølge i Danmark da grundvandet som vi producerer drikkevandet af er sårbart og under pres. VandCenter Syd sikrer gennem forskellige indsatser en høj drikkevandskvalitet for borgerne i Odense og det er derfor ikke et sundhedsproblem for den enkelte, men på sigt kan det blive et problem for samfundet. Derfor arbejdes der både eksternt og internt på at beskytte grundvandsressourcen, så vi også fremover kan have en høj drikkevandskvalitet.

Eksternt understøttes vores egen årelange indsats med grundvandsbeskyttelse (formuleret i VandCenter Syds strategi for grundvandsbeskyttelse samt i Bæredygtig indvindingsstrategi) pt. af Den Grønne Trepert. Her varetager kommunerne grundvandsinteresserne i form af en arealomlægningsplan som skaber mulighed for at forebygge ny forurening gennem skovrejsning og dyrkningsaftaler. Aftaler afledt af Den Grønne Trepert godkendes i efteråret 2025. Herudover samarbejder VandCenter Syd med Region Syddanmark om oprensning af eksisterende forurening.

Udover proaktivt at beskytte vandressourcen er det også nødvendigt med reaktive indsatser da årelang brug af pesticider og andre miljøfremmede stoffer samt evighedskemikalier (PFAS etc.) har forurenset vandressourcen. Disse indsatser håndteres gennem løbende styring og drift og består f.eks. af rensning af vandet med kulfilter, fortynding, beskyttelse af borer og løbende overvågning og systematisk prøvetagning. Det betyder samlet set en høj drikkevandskvalitet, hvor vi holder en god buffer i forhold grænseværdier på stoffer som DMS, DPC, R471811 og TFA. Siden 2014 har vi kontrolleret for PFAS og der er ingen PFAS i drikkevandet fra VandCenter Syd.

Vi forventer, at opgaven med at sikre en god drikkevandskvalitet bliver endnu større fremover. Det er en kendsgerning, at vi vil finde flere stoffer i grundvandet og vi kan også forvente skærpede krav i form af højere grænseværdier. Aktuelt er der drøftelser om, at stoffet TFA reklassificeres, hvilket kan foranlede, at grænseværdien nedsættes og det vil udfordre VandCenter Syd og hele vandbranchen.

Derfor igangsætter og støtter vi sammen med andre i branchen forskellige projekter som skal forberede os på det der kommer. Et af disse projekter er Non-target screening af drikkevandet dvs. man søger efter stoffer i grundvandet som man ikke ved om findes (diffus forurening). Fordelen er, at man dermed kan opdage stoffer som man ikke vidste man skulle lede efter. Ulempen er, at det er en meget kompleks dataanalyse med mange usikkerheder i identifikation af stofferne. Det er Miljøstyrelsen der vurderer om de nye stoffer udgør en trussel for drikkevandet og tilføjer det til listen over stoffer som vi fremover skal teste og analysere.

For at sikre en robust vandforsyning i fremtiden har vi særligt fokus på følgende:

- En grundvandsstrategi der beskytter grundvandsressourcen

- At nedsætte sårbarheden af vores kildepladser (det sted hvor vi indvinder grundvand fra jorden)
 - Ved at sprede kildepladserne
 - Ikke satse på få store kildepladser
 - Sikre forskellige typer af kildepladser (alder, geologi, geografi)
 - Kildepladser i reserve samt inddragelse af nye kildepladser
- Undersøge muligheder for rensning
- Opnå endnu større indsigt i stoffernes giftighed samt type herunder meget mobile og svært nedbrydelige stoffer samt biosolutions (naturlige giftstoffer)

Kommunerne understøtter vores arbejde med at passe på grundvandet gennem deres indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse som også er det der giver forsyningen et finansieringsgrundlag.

Beslutning: Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning

4. Strategiske positioneringer og samarbejder: Status FFV samarbejdet v/Mads Leth – **LUKKET PUNKT**

5. Orientering om spildevandshåndtering i den østlige del af Odense og skærpede kvælstofkrav v/Mads Leth

Bilag: Ingen bilag

Baggrund: Primo april 2025 er der indgået en politisk aftale mellem partierne bag Aftale om implementering af et Grønt Danmark. Aftalen skal bl.a. nedbringe udledningen af kvælstof til 16 fjorde og kystvande, herunder vandområdet Odense Fjord, Seden Strand. Aftalen betyder, at Staten (Miljø- og Ligestillingsministeriet) har stillet krav om, at rensningen på i alt 24 rensningsanlæg skal forbedres. For Odense betyder det skærpede krav til Ejby Mølle Renseanlæg og Nordøst Renseanlæg.

Staten har vurderet, at indsatsen betyder en meromkostning på i alt 10 mio. kr. pr. år for VandCenter Syd (VCS), hvilket vil betyde en årlig takststigning på 84 kr. til husstande indenfor hele VCS's forsyningsområde (både Odense og Nordfyns kommuner).

Staten har meldt ud, at indsatserne skal gennemføres via politiske aftaler mellem Miljø- og Ligestillingsministeren, de berørte borgmestre, samt formænd for vandselskaberne i august til september 2025. Arbejdet forventes igangsat med det samme, og indsatserne skal implementeres inden udgangen af 2027, ligesom de øvrige indsatser for punktkilder i VP3 (Vandplan 3).

En af de væsentligste udfordringer, som de nye indsatskrav til rensningsanlæg får for Odense Kommune, er at specielt Odense Nordøst Renseanlæg er hårdt presset på kapaciteten pga. by- og erhvervsudviklingen især i den østlige del af kommunen. Kravet om yderligere kvælstofreduktion vil sætte rensningsanlæggene under yderligere pres de førstkomende år, og vil i yderste konsekvens kunne bremse erhvervsudviklingen mod øst i Odense. Der er i øjeblikket ved at blive planlagt/implementeret en tilpasning af Nordøst Renseanlæg for at kunne imødegå udviklingen på den korte bane (0 til 5 år), men denne gevinst kan hurtigt blive brugt op af det ekstra krav om kvælstofreduktion på anlægget.

En anden væsentlig udfordring er, at ifølge høringsbrevet vil kommunerne skulle revurdere eksisterende udledningstilladelser som følge af spildevandsindsatserne. Det anbefales kraftigt, at de skærpede krav til kvælstofreduktion kan lovliggøres ved et tillæg til de eksisterende udledningstilladelser, idet en egentlig revurdering af udledningstilladelsen vil kræve uforholdsmæssigt mange ressourcer for både kommuner og forsyninger, og der vil være udfordringer med at

kunne give tilladelserne på nuværende tidspunkt for de eksisterende anlæg pga. andre parametre og hensyn end kvælstofkravet. Af samme årsag vil udarbejdelsen af udledningstilladelserne ikke kunne færdiggøres inden for tidsfristen, som er ultimo 2027.

Kravet om kvælstofreduktion harmonerer ikke med de øvrige krav, som skal implementeres med det nye byspildevandsdirektiv. Her tænkes bl.a. på kravet om 4. rensetrin og på kravet om revurdering af udledningstilladelser i perioden 2027-2037. Ovennævnte udfordringer er en del af Odense Kommunes høringssvar.

VCS har deres egen høringsproces med høringssvar på områder, som er vigtige for VCS som forsyningsselskab.

Miljøstyrelsen holder møde den 3. juni hvor vi forventer at få svar på en lang række spørgsmål. Mads deltager på Klima- og Miljøforvaltningens udvalgsmøde den 17. juni.

Mads opsummerede indledningsvis de udfordringer som lovforslaget giver VandCenter Syd: de krav der lægges op til i aftalen, er underfinansieret i sin nuværende form og der er ikke sammenhæng til den økonomiske regulering som forsyningerne er underlagt, tidsfrister for behandling af lovforslaget er korte og der usikkerhed omkring implementeringsfrister. Herudover er der en risiko for i en periode at drifte uden gyldige udledningstilladelser samt en risiko for, at mange skærpede krav fra forskellig lovgivning rammer VandCenter Syd samtidigt, hvilket presser økonomien yderligere.

Herefter redegjorde han kort for konsekvenserne for ejerne som kan risikere, at aftalen bremser byudviklingen i Odense.

VandCenter Syd har kvalificeret løsningsforslagene i aftalen og konkluderer, at der er andre muligheder der kan løse udfordringen end ved at investere i ny teknologi. Det kan f.eks. være ved at styre anlæggene på anden vis end i dag, hvis der gives tilladelse til det samt at udarbejde tillæg til de nuværende udledningstilladelser fremfor at lave nye. Disse muligheder vil have en positiv virkning på de økonomiske effekter.

Herefter drøftede bestyrelsen problemstillingen og kom med følgende input til ledelsen i forhold til håndtering af høringerne:

- Problemstillingerne for kommunerne og forsyningerne som er omfattet af kravene i aftalerne bør identificeres på tværs, så alt kommer med i høringssvarene som dog stadigvæk besvares individuelt ud fra egne lokale forhold.
- Fokus skal være på målet med aftalen: reduktion af kvælstof. Forsyningerne skal vise, at vejen dertil kan være fleksibel, man kan nå målet med forskellige værktøjer og indsatser, så det miljømæssige afkast står mål med de økonomiske effekter.
- Der skal handles nu da aftalen forventes hurtigt vedtaget af Folketinget.

Beslutning: Mads konkluderede, at når de tekniske krav og fortolkninger i de endelige høringssvar er klar 20. juni 2025 eftersendes de til bestyrelsen. Herudover arbejdes videre med en fælles henvendelse fra de respektive kommuner og forsyningsselskaber om den økonomiske udfordring. Bestyrelsen drøftede og tog orienteringen til efterretning.

6. Økonomisk orientering v/Maria Bønløkke

Bilag: Økonomiopfølgning pr. 30.04.2025

Baggrund: Gennemgang af den økonomiske rapportering pr. 30.04.2025.

Maria Bønløkke orienterer desuden om det igangværende arbejde med den finansielle strategi, samt det primære fokus i arbejdet. På mødet vil der være mulighed for at komme med input til indholdet i den finansielle strateg

Maria orienterede om, at det fortsat er forventningen budget 2025 overholdes for både drifts- og anlægsudgifter. Driftsudgifter til kemikalier og el relateret til transport og rensning af spildevand er følsomme overfor regnmængder, dvs. de øges jo mere regn der kommer. Indtil videre har 2025 været et tørt år og der har derfor været et mindreforbrug ift. budget.

Investeringer i spildevand har et mindreforbrug på 10 mio. kr. med store afvigelser mellem projektgrupperne. Det skyldes mangel på interne ressourcer til planlægning og gennemførelse af projekterne. Der rekrutteres ressourcer pt. og det forventes derfor at være en tidsmæssig forskydning af projekter.

Nyt tiltag: VandCenter Syd skal have en Finansiell/Økonomisk strategi

Maria introducerede, at hensigten med en Finansiell/Økonomisk strategi er, at formalisere strategiske pejlemærker for en god og sund økonomi i VandCenter Syd. Strategien skal udgøre fundamentet for budgetlægningen og bl.a. adressere strategi for likviditet, gælds niveau og takst udvikling samt sammenhængen til de økonomiske rammer.

Behovet for en strategi udspringer af, at VandCenter Syd står overfor store investeringer i anlæg og infrastruktur i de kommende år og det kalder på nogle strategiske prioriteringer.

Bestyrelsen drøftede Marias oplæg og der var bred enighed om, at der skal arbejdes videre med en formalisering af rammerne.

Bestyrelsen havde følgende input til det videre arbejde:

- Forslag om anvendelse af styringsværktøjer til at skabe overblik, prioritere og undgå panikbeslutninger. Styringsværktøjer omfatter f.eks. beslutningsoplæg med scenarier samt disses fordele og ulemper.
- Der opfordres til, at styringsværktøjer behandles som et særskilt punkt i det videre arbejde.
- Strategien bør både tage stilling til finansielle (likviditet) og økonomiske strukturer.

Beslutning: Maria arbejder videre med strategien med fokus på styringsværktøjer. Arbejdet præsenteres på næste bestyrelsesmøde, hvor bestyrelsen kvalificerer det.

7. Nyt fra DANVA v/Birgitte Mogensen – **LUKKET PUNKT**

8. Orientering fra direktionen

a) Status forbrugervalg 2025: Offentliggørelse af kandidat sker i dag

Line Faxøe Enghave Lauridsen er genvalgt.

Jens Otto Dalhøj og Sebastian Thorsager Bundsgaard er valgt som suppleanter.

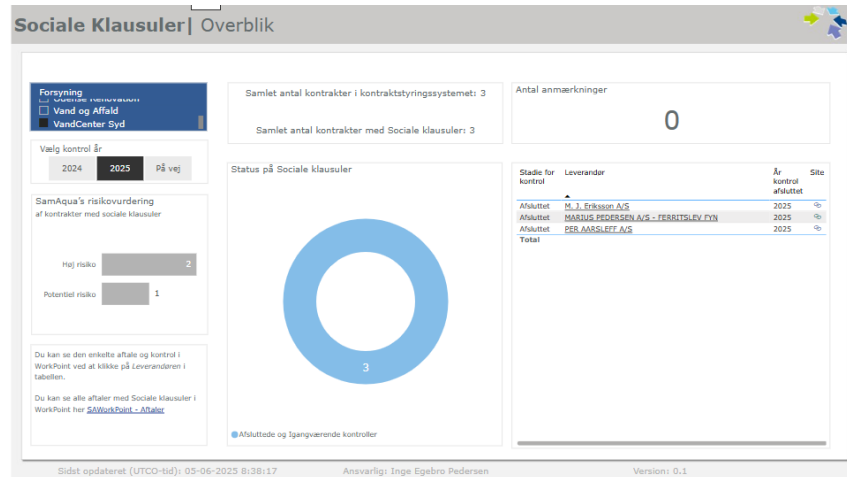
b) Orientering om Økonomiudvalgets drøftelse af selskabernes arbejde med effektiviseringer

Økonomiudvalget i Odense Kommune vil 25. juni 2025 drøfte datterselskabernes arbejde med effektiviseringer forud for et genbesøg og eventuel revision af ejerpolitikken.

9. Eventuelt v/ Niclas Turan Kandemir

Birgitte Mogensen havde en forespørgsel vedrørende status på arbejdet med sociale klausuler.

Efterskrift: Der er per år til dato gennemført 3 tilsyn. Tilsyn har ikke givet anledning til afmærkninger.

Line Faxø Enghave Lauridsen spurgte efter en status på centralt blødgøringsanlæg. Andreas Bassett konkluderede, at orientering til bestyrelsen sker på mail inden sommerferien 2025.

10. Bestyrelses kvarter. Uden deltagelse af direktionen